

JPN 329
BİLİŞSEL DİL BİLİM AÇISINDAN
JAPONCA

8. HAFTA

DİL-KÜLTÜR HOMOLOJİSİ

DİL TANIMI

► Weisberger (1949)

«Dil, dünyayı söze dönüştürme olayıdır ve insanlar bir 'dil ara dünya' içinde yaşamaktadırlar. Dilin anlattığı gerçek de ancak insanların zihninin süzgecinden geçmiş gerçektir» (Akt. Kayaalp, 1998: 69)

► Halliday

«Dil, içeriğin ifade edilmesini sağlar; kendi bilincinin iç dünyası da dahil olmak üzere, konuşanın gerçek dünyayı ifade etmesine yarar.»

► Cündiođlu (1997: 189)

Bu durumu; «sözcük olmadan varlık suskunluğa, sessizliğe, anlamsızlığa gömülürdü, hatta var olamazdı, çünkü varlığını ifade edemezdi. Dil kavrama, kavram da varlığa, varlıklara uzanır; gerçeklik de işte bu sürecin bütünlüğünde tezahür eder.»

JAPONCA DİL TANIMI

言語

- ▶ 言語：「げん」は漢音、「ご」は呉音。「ことば」の意の字音語的表現。

(新明解 国語辞典 三省堂、6. Baskı)

- ▶ 音声または連続文字を思想・感情・意思などを伝え合う体系。また、その行為・ことば・種族、または民族によって違うが、形態から、独立後、膠着語、屈折語・抱会語に分けることもある。

日本語大辞典、講談社

KÜLTÜR

- Kültür, dil adı verilen simgesel iletişim sisteminin aracılığıyla aktarılmaktadır.
- Kültür, sadece toplumsal davranışlar değildir. Düşünüş tarzlarını da kapsamaktadır.
- İnsanlar kültürün ürettiği kalıplar değildir. Kültürü oluşturan aktörlerdir.

(Bates, 2009:48-50)

JAPONCADA “KÜLTÜR” TANIMI

- 人間が自然に手を加えて形成してきた物心両面の成果。衣食住をはじめ技術・学問・芸術・道徳・宗教・政治など生活形成の様式と内容とを含む。文明と道義に用いられることが多いが、西洋では人間の精神生活にかかわるものを文化と呼び、技術的発展のニュアンスが強い文明と区別する」

広辞苑

- その人間集団の構成員に共通しの価値観を反映した、物心両面にわたる活動の様式（の総体）。またそれによって作り出されたもの（ただし生物的本能に基づくものは除外する。狭義では、生産活動と必ずしも直結しない形で 真善美を追求したり 獲得した知識・知恵を伝達したり 人の心に感動を与えたり する高度の精神活動、すなわち 学問・芸術・宗教・教育・出版などの領域について言う。[後略]」

新明解 国語辞典 三省堂、6. Baskı

DİL-KÜLTÜR

➤ HUMBOLDT

- Dil-içi Dünya görüşü
- Dillerin sözcükleri bütünde aynı anlamı gösterebilirler bile gerçekten eş anlamlı değildir.
- Ulusların Dünya Görüşleri dillerinden çıkarılabilir.

➤ EDWARD SAPIR

- Dil ve kültür birbirinden ayrı düşünülemez.

➤ BENJAMIN LEE WHORF

- Dilsel Belirleyicilik
- Dilsel Görecelilik

DİL-KÜLTÜR

► LOCKE

- Bir sözcük bütün anlamları ile birlikte tam anlamıyla anlaşılabilir.
- Bütün anlamları ile birlikte birbirini tam olarak yansıtan sözcüklere rastlamak imkansızdır.

► PORZIG

- Kültürün bulunduğu her yerde onun koşulu olan dili, onu konuşanların ortaklığını buluruz.
- Her dil ifadesi, realiteden bir parçayı, dış dünyadan bir olguyu kastetmek kudretine sahiptir ve bununla görevlidir. Dili dil yapan da zaten budur (1995:155)

► WITTGENSTEIN

- Dilimin sınırları dünyamın sınırları